

Helsingin käräjäoikeudelle

18.4.2024

helsinki.ko@oikeus.fi

Kantaja:

Mika Vauhkala

Puolesta,

OTM Aki Nummelin

Prosessiosoite: aki.nummelin@gmail.com

**LAUSUMA SUOMEN VALTION
OIKEUDENKÄYNTIKULUVAATIMUKSESTA**

Asia:

L706/2022/1504

Lausuma:

Kantaja katsoo lähtökohtaisesti, että tuomioistuimen perjantaina 12.4.2024 ilmoittaman mukaisesti aika tarkan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen esittämiseen on umpeutunut maanantaina 15.4.2024 klo 23.59, eikä tämän jälkeen esitettyjä vaatimuksia voida ottaa huomioon. Valtiolla ei ole oikeutta erilliskohteluun varsinkin, kun otetaan huomioon, että oikeudenkäynnin muut osapuolet ovat noudattaneet tuomioistuimen ilmoittamaa aikarajaa.

Valtio on ilmoittanut oikeudenkäyntikuluvaatimukseen seuraavan:

Suomen valtion oikeudenkäyntikuluvaatimus (121.284,82 euroa) koostuu Asianajotoimisto Merilampi Oy:n asianajajien ja muiden lakimiesten asiassa tekemästä työstä oheisen palkkioerittelyn mukaisesti (palkkiot yhteensä 113.960 euroa) sekä toimeksiannon hoitamisesta aiheutuneista kuluista (7.324,82 euroa). Toimeksiannon vastuuosakkaana oli vuoden 2022 ajan asianajaja Teemu Taxell ja vuoden 2023 helmikuusta alkaen asianajaja Jussi Ikonen. Avustava lakimies, OTM Iris Paavola on ollut jutun hoitamisessa mukana koko ajan. Toimeksiannosta aiheutuneet kulut koostuvat asiantuntija Janne Salmisen palkkiosta sekä asiamiesten taksikuluista.

Tästä hyväksymme taksikulut.

Useiden eri lakimiesten ja virkamiesten käyttäminen

Valtio on valmisteluistunnossa ilmoittanut, että se laskuttaa yksinomaan yhden avustajan käytöstä, aivan samoin kuin kantajakin.

Kuitenkin oikeudenkäyntikululaskussa laskutetaan kahden eri lakimiehen käytöstä, kahden muun ilmeisesti asiantuntijan käytöstä sekä lisäksi vielä STM:n virkamiesten käytöstä.

Tuomioistuimen tulee hyväksyä valtion osalta ainoastaan yhden lainopillisen avustajan käyttö.

Käytetty tuntimäärä on täysin kohtuuton

Valtio on ilmoittanut laskussaan käyttäneensä 382 tuntia asian käsittelyyn. Tämä on täysin kohtuuton määrä seuraavista syistä:

- a) valtio on ilmoittanut omana kantanaan, että kanne olisi jo lähtökohtaisesti täysin perusteeton. Kuitenkin valtio on käyttänyt selvästi enemmän tunteja asian käsittelyyn kuin kantaja, mikä on vähintäänkin outoa ottaen huomioon valtion näkemys kanteen täydellisestä perusteettomuudesta. On ilmeistä, että valtio on venyttänyt tuntimäärää täysin tarpeettomasti ja yksinomaan aiheuttaakseen vaatimuksillaan haittaa kantajalle, mikä on katsottava shikaaniksi
- b) kantajan esittämä oikeudenkäyntikuluvaatimus pitää sisällään 216,85 h ja on täysin poikkeuksellista, että vastaajan tuntimäärä on lähes kaksinkertainen tähän tuntimäärään verrattuna. Kantaja on käyttänyt aikaansa myös Fazer Ravintolat Oy:n vastaisen kanteen käsittelyyn. **Katsomme, että kohtuullinen määrä valtiolle olisi noin 70 prosenttia kantajan käyttämästä tuntimäärästä.** Tämä määrä olisi realistinen tuntimäärä käytettäväksi kanteen käsittelyyn valtion osalta. Tarkempi erittely jäljempänä.

Valtion tuntilaskutuksen suuruus on perusteeton ottaen huomioon seuraavat seikat:

- a) valtion asiamies on oikeudenkäynnissä keskittynyt voimakkaasti vastapuolen mustamaalaamiseen esittämällä väheksyviä ja jopa halventavia näkemyksiä kantajasta ja tämän asiamiehestä sekä oikeudellisesta asiantuntijastamme Muukkosesta ja lääketieteellisestä asiantuntijastamme Malhotrasta. Tämä on Suomen asianajajaliiton Hyvää asianajajatapaa koskevien ohjeiden vastaista:
kohta 8.4: Asianajaja ei saa esittää lausumia, jotka ovat omiaan saattamaan todistajan halveksituksi, ellei lausumien esittäminen ole välttämätöntä asian hoitamiseksi tai muutoin

asiakkaan etujen valvomiseksi. Edellä todistajista sanottua sovelletaan myös asiantuntijoihin ja muihin kuultaviin.

kohta 9.1: Asianajajan tulee asiakkaan etua vaarantamatta osoittaa muille ammattikuntansa edustajille huomaavaisuutta ja arvonantoa, eikä heihin saa kohdistaa epäasiallista arvostelua. Asianajajien ammattitoimintaan liittyvät keskinäiset riitaisuudet tulee ensisijaisesti pyrkiä ratkaisemaan sovinnollisesti

- b) valtion asiamies on keskittynyt alkupuheenvuorossaan esittelemään kantajan harjoittamaa tiedottamista liittyen käynnissä olleeseen oikeudenkäyntiprosessiin. Asiamies on samalla kertonut, että hän on tiimeineen kerännyt suuren määrän kantajan postauksia sosiaalisesta mediasta. Tämä ei luonnollisestikaan kuulu oikeudenkäyntiprosessin kulkuun ja osoittaa huonoa ammattitaitoa
- c) oikeudenkäyntiprosessin kuluessa valtion asiamies on osoittanut huonoa asiantuntemusta mm. kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin ja niiden syntyhistoriaan sekä todistajien ja asiantuntijoiden roolitukseen (mm. entistä pääministeriä Marinia on pidetty asiantuntijalausunnon esittäjänä) liittyen.

Erityisesti näistä syistä johtuen katsomme, että tuomioistuin voi hyväksyä valtion oikeudenkäyntikuluvaatimuksen tuntilaskutuksen korkeintaan samalla määrällä kuin mitä kantaja ja Fazer Ravintolat Oy on esittänyt eli 200 euroa per tunti (pois lukien arvonlisävero, mitä valtio ei määräaikaan mennessä ollut vaatinut).

Janne Salmisen asiantuntijalausunnosta

Kiistämme kokonaisuudessaan valtion vaatimuksen Janne Salmisen asiantuntijalausunnon korvaamisesta.

Ensinnäkin vetoamme jo ennen pääkäsittelyä esittämäämme arvioon siitä, että tuomioistuimen tulee *jura novit curia* -periaatteen mukaisesti jo lähtökohtaisesti tuntea laki, eikä ole ollut perusteita kutsua oikeudellista asiantuntijaa esittämään asiassa näkemystään.

Toiseksi katsomme, että Janne Salminen on asiantuntijalausunnossaan ainoastaan tukeutunut jo aiemmin perustuslakivaliokunnalle antamaansa lausumaan, joten hänen kuulemisensa olisi voitu kokonaisuudessaan korvata asiakirjoin.

Kolmanneksi katsomme, että Janne Salminen on häntä oikeudessa kuultaessa vain lukenut hänen jo aiemmin oikeudelle toimittamaansa kirjallista lausumaa, joten hänen kutsumisensa pääkäsittelyyn on ollut tarpeetonta ja valtion olisi tullut tämä tietää.

Suomen valtion asianosaiskuluvaatimuksesta

Kiistämme kokonaisuudessaan Suomen valtion esittämän asianosaiskuluvaatimuksen jo yksistään sillä perusteella, että kantajalla on ollut käytettävissään ainoastaan yksi laskutettava asiamies ja koska valtio on esittänyt väitteen kanteemme täydellisestä perustelemattomuudesta. Jos kanne olisi ollut täysin perustelematon, ei kanteen käsittelyyn olisi tarvinnut käyttää varsinkaan STM:n virkamiehiä puhumattakaan kahdesta oikeudenkäyntiavustajasta.

Tämän lisäksi kysymys on STM:n kuukausipalkkaisista virkamiehistä, joita ei ole erityisesti palkattu hoitamaan valtiota kohtaan osoitettua kannetta. Valtio ei voi vaatia kantajaa maksamaan STM:n virkamiesten palkkoja.

Yksityiskohtainen käsittely

Vaikka valmisteluistunnossa valtio on ilmoittanut, ettei toisesta oikeudenkäyntiavustajasta esitetä laskua, on Iris Paavolan työstä alettu laskuttaa 8.5.2023 lähtien. Valtio on ilmoittanut avustajansa olevan Jussi Ikonen, ei Iris Paavola, joka tuntuu laskun perusteella kuitenkin tehneen keskeisen työn asiassa. Lähtökohtaisesti valtiolla ei ole oikeutta laskuttaa useamman avustajan käytöstä kuin yhdestä, ellei laskuttamisella ole tavoiteltu kantajan tarkoituksellista vahingoittamista luomalla – huolimatta valtion esittämästä väitteestä, että kanne olisi täysin perustelematon – ylenmääräisellä työskentelyllä lisäkuluja.

Katsomme valtion esittämien ensimmäisten asianajotyön laskutettavien tuntien 33,75 osalta, että joko valtio on

- a) runsaalla työskentelyllä tosiasiallisesti tunnustanut kanteen lähtökohtaisen merkityksellisyyden

tai

- b) luonut ylenmääräisellä työskentelyllä tarkoituksellisesti kantajalle lisäkustannuksia, mikä on katsottava shikaaniksi.

Hyväksymme valtion esittämästä oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta 14.3.2023 asti korkeintaan 15 tuntia.

Edellä mainituista syistä (lähtökohtaisesti valtio on voinut käyttää vain yhtä avustajaa käsiteltävänä olevassa jutussa) johtuen emme hyväksy Iris Paavolan työn käyttöä laskutusperusteena. Iris

Paavolan työn osalta valtio on esittänyt kuluvaatimuksen, joka on tunteina yhteensä 188,75, minkä siis vaadimme poistettavaksi oikeudenkäyntikuluvaatimusta arvioitaessa.

Edelleen valtion asiamies ei ole huomionnut pääkäsittelyjen yhteydessä olleita ruokataukoja, joiden yhteiskesto on ollut 3 tuntia, joita emme siis myöskään hyväksy oikeudenkäyntikuluvaatimukseen.

Sylvia Laulajan käyttö 2,5 tunnin edestä oikeuskäytännön selvittämiseen liittyen koronarajoitukseen ei ole liittynyt käsiteltävänä olevaan tapaukseen, joten emme hyväksy tätä osuutta oikeudenkäyntikuluvaatimukseen.

Hyväksymämme osuus valtion oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta

Hyväksymme määrältään, joskaan emme luonnollisestikaan perusteeltaan valtion oikeudenkäyntikuluvaatimuksen seuraavasti:

Alkuperäisestä vaatimuksesta 382 tuntia on vähennettävä:

- a) Iris Paavolan työn osuus 188,75 tuntia
- b) Sylvia Laulajan työn osuus 2,5 tuntia
- c) oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta 14.3.2023 asti vähennettävä 18,75 tuntia
- d) pääkäsittelyn ruokatuntien laskutuksesta vähennettävä 3 tuntia

Vähennykset yhteensä: 213 tuntia

Yhteensä tuntimäärältään hyväksyttävä osuus on 169 tuntia.

Kun katsomme, että edellä mainituin perustein tuntilaskutus voi olla korkeintaan 200 euroa, eikä arvonlisäveron osuutta voida hyväksyä vaatimuksen myöhästyttyä, hyväksymme määrältään oikeudenkäyntikulujen suuruudeksi 169 tuntia x 200 euroa = 33800 euroa.

Asiamiehen oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta

Kiistämme kokonaisuudessaan Suomen valtion esittämän vaatimuksen siitä, että kantajan asiamies tuomittaisiin korvaamaan osa valtion oikeudenkäyntikuluista.

Suomen Asianajajaliiton antamissa Hyvää asianajajatapaa koskevissa ohjeissa määritellään seuraavat asiat, jotka liittyvät valtion esittämään vaatimukseen:

Kohdassa 5.8. määritellään velvollisuudesta luopua tehtävästä. Velvollisuus syntyy, jos tehtävän vastaanottamisen jälkeen ilmaantuu seikka, jonka perusteella asianajaja on ollut esteellinen tai tullut

esteelliseksi. Asianajaja on velvollinen luopumaan tehtävästä myös jos, 1. laillinen este tai siihen verrattava pakottava syy estää tehtävän täyttämisen tai 2. asiakas vaatii asianajajaa menettelemään vastoin lakia tai hyvää asianajajatapaa, eikä huomautuksesta huolimatta luovu vaatimuksestaan. Näiden ohjeiden mukaisesti ei asiamies Nummelinilla ole missään vaiheessa ilmennyt perustetta luopua tehtävästään.

Edelleen ohjeiden kohdan 3.1 mukaan asianajajan on oltava asiakkaalleen lojaali. Asianajaja on velvollinen lakia ja hyvää asianajajatapaa noudattaen parhaan kykynsä mukaan valvomaan asiakkaansa etua ja oikeutta.

Kohdan 3.2 mukaan asianajajan on tehtävää hoitaessaan oltava riippumaton sellaisista ulkopuolisista vaikutteista, jotka voivat haitata hänen kykyään täysipainoisesti valvoa asiakkaansa etua. Asianajaja ei saa sallia asiaan liittyvien kiusallisten seikkojen tai muiden tällaisten seikkojen vaikuttavaa suorittamiseen. Asianajajan on toiminnassaan säilytettävä riippumattomuutensa, vaikka se vaatisikin toimia tai ratkaisuja, jotka eivät miellytä hänen asiakastaan, tämän vastapuolta, viranomaisia tai muita tahoja.

Kohdan 2.2 mukaan perus- ja ihmisoikeuksien puolustaminen ja oikeusvaltion ylläpitäminen edellyttävät asianajajakunnan riippumattomuutta julkisesta vallasta. Valtion vaatimus, joka toteutuessaan olisi käytännössä johtanut siihen, että Vauhkala olisi jäänyt ilman asiamiestä, on katsottava Hyvää asianajajatapaa koskevien ohjeiden vastaiseksi

Valtion näkemys siitä, että kanne – perustuen väitteeseen valtion suorittamasta loukkauksesta Euroopan ihmisoikeussopimusta vastaan – olisi ilmeisen perusteeton, on alusta lähtien perustunut valtion tahtotilaan estää valtiolle kiusallisen kanteen tulemastä käsittelyyn. Kuitenkin valtio on käyttänyt mahdollisuuttaan vaatia käräjäoikeutta hylkäämään kanne perusteettomana, eikä käräjäoikeus tähän ole suostunut. Niinpä käräjäoikeudenkin mielestä kanne on riittävän perusteltu, jotta se tulisi käsitellä.

Jotta valtion näkemys kanteen täydellisestä perustelemattomuudesta olisi asiamiehen hyväksyttävissä, tulisi asiamiehen hylätä täydellisesti asian osalta esitetty juridinen perustelurakenne, katsoa, ettei Vauhkalalla lähtökohtaisesti olisi oikeutta päästä ravintolaan syömään, pitää merkittäviä lääketieteellisiä tutkimuksia ja asiasta suullista lausuntoa esittäneiden lääketieteen edustajien näkemyksiä täytenä hölynpölynä sekä hylätä aiheesta ainoan suomalaisen oikeustieteellisen artikkelin kirjoittaneen oikeustieteiden tohtori Muukkosen artikkeli samaten hölynpölynä. Tällaiseen näkemukseen päätyminen on kuitenkin täysin mahdotonta – puhtaasti järjen ja oikeustieteellisen käsityskyvyn näkökulmasta. Huomautamme myös siitä, että asiamies

Nummelin ei ole suorittanut lääketieteellistä tutkintoa, joten oletus, että hän olisi kyennyt arvioimaan esitetyt lääketieteelliset tutkimukset ja lääketieteen erityisasiantuntijoiden lausunnot hölynpölyksi, olisi hänen ollut vähintäänkin suoritettava lääketieteellinen tutkinto. Näin ei kuitenkaan tässä tapauksessa ole ollut, joten Nummelinilla ei ole ollut muuta mahdollisuutta kuin luottaa lääketieteellisten tutkimusten lopputuloksiin ja lääketieteen erityisasiantuntijoiden lausuntojen paikkaansa pitävyyteen.

Vastoin valtion näkemystä eivät kanteen perusteet, asiaan liittyvät oikeudelliset tosiseikat ja vaatimukset ole muuttuneet.

Oikeudenkäyntikulujen korvausvastuusta

Oikeudenkäynnissä esittämällämme perusteella vaadimme toki edelleen valtiota ja Fazer Ravintolat Oy:tä yhteisvastuullisesti korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut maanantaina 15.4.2024 esittämällämme tavalla.

Mikäli vastoin näkemystämme tuomioistuin katsoisi, että kantajan tapauksessa ei ole rikottu hänen perus- ja ihmisoikeuksiaan oikeudenkäynnissä esittämällämme tavalla, esitämme kuitenkin tuomioistuimelle, että se katsoisi Vauhkalalla joka tapauksessa olleen riittävät perustelut tuoda kanteensa tuomioistuimeen käsiteltäväksi ja että kukin oikeudenkäynnin osapuoli vastaisi itse omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Kunnioittavasti,

Aki Nummelin

OTM